

Utbildningsinspektion i Ärentunaskolan, grundskola årskurs 7–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Ärentunaskolan den 5–7 april 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ärentunaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Ärentunaskolan intervjuades skolledning, lärare, annan personal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser och förde även informella samtal med lärare och elever. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ärentunaskolan	Antal barn/elever
Grundskola	559

Ärentunaskolan, som tillhör kommunens norra skolområde, omfattar årskurserna 7–9 och är organiserad åtta arbetslag. Varje arbetslag består av tre klasser och 4–7 lärare och undervisningen bedrivs i stor utsträckning i elevernas så kallade hemklassrum. Därutöver finns tre små undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt anpassad studiemiljö. Skolan inrymmer också en särskola för årskurserna 7–9 som tillhör den närliggande skolan Pluggparadiset och ett par omvänt integrerade särskoleelever.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Ärentunaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Ärentunaskolan är enligt inspektörernas bedömning på det stora hela en välfungerande skola och den utbildning som erbjuds är huvudsakligen av god kvalitet. Det stora flertalet av skolans lärare har såväl pedagogisk utbildning som gedigen erfarenhet av yrket. Eleverna trivs och känner sig trygga i skolan och skolans samverkan med föräldrarna fungerar med få undantag bra.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Elevernas kännedom om utbildningsmålen bör förbättras och elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet och val av arbetssätt och arbetsformer bör utvecklas samt göras mindre avhängigt enskilda lärares prioriteringar. Innehåll, arbetssätt och arbetsformer i undervisningen bör också utvecklas så att läroplanens syn på kunskap och lärande genomgående genomsyrar verksamheten och värdegrundsfrågorna bör ges större utrymme i undervisningen.
- Skolans systematiska arbete med uppföljning och utvärdering av såväl kunskapsresultaten som utvecklingen av normer och värden på övergripande nivå bör utvecklas.
- Skolan bör vidta ytterligare åtgärder för att förvissa sig om att alla elever får det stöd de har rätt till samt undersöka behovet av studiehandledning på modersmålet och, i de fall behov föreligger, även erbjuda detsamma.
- Skolan bör förtydliga för eleverna vilka underlag lärarna använder vid bedömning och betygssättning utöver inlämningsuppgifter och skriftliga prov.
- Kvalitetsarbetet bör utvecklas och det pedagogiska ledarskapet i skolan stärkas så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Vidare bör arbetslagsledarnas roll och funktion bör förtydligas för personalen.

- Den kompetensutveckling som erbjuds personalen bör tydligare än vad som nu är fallet ta sin utgångspunkt i skolans utvecklingsbehov.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Inspektionen visar att skolan kontinuerligt följer upp elevernas kunskapsutveckling i engelska, matematik och svenska men att några sammanställningar över skolans samlade resultat i övriga ämnen, förutom betygsstatistik, inte finns att tillgå. Således är området enligt inspektörerna till dels svårbedömt. Både skolledning och lärare framhåller emellertid i intervjuer att lärarna fortlöpande följer upp och dokumenterar de enskilda elevernas kunskapsutveckling i sina respektive ämnen. Därigenom får lärarna en förhållandevis god överblick över kunskapsutvecklingen för de elever de ansvarar för.

I kvalitetsredovisningen för år 2005 redogör skolan bland annat för resultaten på de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska för årskurs 9. Av skolans redovisning framgår att andelen elever med minst betyget godkänd i olika delmoment i de aktuella ämnena har minskat jämfört med år 2004.¹ Särskilt i matematik kan en negativ utvecklingslinje skönjas. Här har andelen elever med minst betyget godkänd sjunkit från 89 procent år 2004 till 83,1 procent år 2005.² Samtidigt framkommer i kvalitetsredovisningen att andelen elever som har åtgärdsprogram har ökat kraftigt under de senaste åren från 18 procent år 2003 till 37 procent år 2005. Av kvalitetsredovisningen framgår inte varför andelen elever med åtgärdsprogram har ökat. Skolan bedömer dock att resultaten för de elever som erhållit särskilt stöd är mycket gott. Även andelen elever som får modersmålsundervisning har ökat från 5 procent år 2003 till 9 procent år 2005. Likaså kan en viss ökning noteras av andelen elever som läser svenska som andra språk.

När det gäller betygsresultaten för avgångselever i Ärentunaskolan framkommer i kvalitetsredovisningen att 96 procent av avgångseleverna var behöriga till gymnasieskolan år 2005 och att 74 procent av eleverna i årskurs 9 hade uppnått målen i samtliga ämnen.

Av tabellen nedan kan utläsas att betygen i flertalet ämnen ligger ungefärligen på samma nivå som riksgenomsnittet. Något lägre resultat kan dock noteras i NO där 86 procent av eleverna erhöll betyget godkänt medan motsvarande riksgenomsnitt är 91 procent. Resultaten i NO bland annat kan hänföras till att förhållandevis många elever har anpassad studiegång i NO eftersom undervisningen i detta ämne upplevs som särskilt svår av eleverna.

¹ Ett undantag är delprov A i svenska där resultatet, 85 procent med minst betyget godkänt, är oförändrat jämfört med år 2004 och något förbättrat i jämförelse med år 2003 då motsvarande andel på samma delprov var 83,6 procent.

² Jämfört med resultaten på de nationella ämnesproven i matematik år 2003 blir denna negativa utvecklingslinje ännu tydligare. År 2003 var andelen elever med minst betyget godkänt 91 procent.

Andel (%) elever per ämne som erhållit betyget Godkänd eller högre.

	Ärentunaskolan	Riksgenomsnitt
Bild	96 %	96 %
Engelska	91 %	94 %
Hem och konsumentkunskap	93 %	95 %
Idrott och hälsa	95 %	93 %
Matematik	91 %	93 %
Moderna språk, språkval	90 %	93 %
Musik	98 %	95 %
NO	86 %	91 %
Slöjd	96 %	97 %
SO	95 %	93 %
Svenska	93 %	96 %
Teknik	97 %	94 %

En jämförelse av resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 och betygsresultaten för Ärentunaskolans avgångselever år 2005 visar på en i huvudsak god överensstämmelse.

Inspektionen visar att skolan, med utgångspunkt i resultaten på de nationella ämnesproven och betygsresultaten vidtagit ett antal åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen i framför allt svenska, engelska och matematik. Bland annat har skolan infört obligatorisk läsning 20 minuter varje morgon för alla elever. Från höstterminen 2006 kommer elever i årskurs 6 under en period på 5 veckor att få prova på olika moderna språk innan de gör sitt slutliga språkval. Skolans förhoppning är att detta ska kunna bidra till ökat intresse för moderna språk och förbättrad måluppfyllelse. Se även avsnittet Individanpassning, individuell studieplanering och stöd.

Av elevintervjuer och samtal framgår att elevernas kännedom om utbildningsmålen är skiftande och att sambandet mellan målen och olika moment i undervisningen är oklart för många av skolans elever. Visserligen ser inspektörerna i samband med verksamhetsbesöken goda exempel på hur lärare diskuterar och förtydligar målen när nya kursmoment introduceras. Detta till trots uppfattar inspektörerna att målen främst lyfts fram i samband med skolstarten i årskurs 7 och därefter under utvecklingssamtalen.

Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten i Ärentunaskolan sammantaget är bra men att skolan särskilt bör analysera resultaten i NO och vidta nödvändiga åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen. Vidare bedömer inspektörerna att skolans arbete med systematisk uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten bör utvecklas även i årskurser där betyg inte sätts. Ytterligare ett utvecklingsområde är att förbättra elevernas kännedom om utbildningsmålen.

Normer och värden

Eftersom någon övergripande sammanställning inte finns över vilka resultat skolan når när det gäller arbetet med normer och värden är området enligt inspektörerna i viss mån svårbedömt.

I skolans senaste kvalitetsredovisning redovisas emellertid resultaten från två kommungemensamma enkätundersökningar, de så kallade trygghets- och delaktighetsenkäterna, som anknyter till skolans arbete med normer och värden. Kvalitetsmedelvärde på trygghetsenkäten år 2005 var 3,2 på en skala där ett är det lägsta värdet och fyra det högsta. Detta resultat skiljer sig inte nämnvärt från de två närmast föregående årens resultat på samma enkät. Inte heller resultaten på delaktighetsenkäten har förändrats särskilt under den senaste treårsperioden. År 2005 var skolans kvalitetsmedelvärde på delaktighetsenkäten 2,7 på motsvarande skala.

De åtgärder skolan prioriterat för att ytterligare stärka elevernas trygghet i skolan är fördjupat arbete kring värderingar och attityder, fortsatt arbete med bland annat kamratstödjarna och organisationer och myndigheter utanför skolan samt aktiv samverkan med föräldrar. När det gäller prioriterade insatser för att öka elevernas delaktighet har skolan beslutat att stärka klass- och elevrådets ställning.

Av intervjuer med skolläda och lärare framgår att stämningen i skolan till övervägande delen är god men att viss "gängebildning" förekommer. Framför allt under helger och lov utväxlas meddelanden mellan elever genom sms eller i chattprogram på internet som innehåller mer eller mindre uttalade "hot" om uppgörelser mellan olika "gän" på skoltid. Skolläda ser allvarigt på detta och har, i ett försök att komma tillrätta med denna problematik, givit all personal i uppdrag att särskilt uppmärksamma förekomsten inom ramen för skolans värdegrundsarbete. Därutöver har skolan beslutat att arbeta extra mycket kring de gemensamma regler som gäller för verksamheten.

De elever inspektörerna möter i inspektionen uppger överlag att de känner sig trygga i skolan och att lärarna är mycket måna om att eleverna ska trivas. Eleverna ger även uttryck för att de inte accepterar kränkningar och framhåller att lärarna tar tag i konflikter mellan elever så snart sådana uppstår. Vidare visar inspektionen att eleverna har inflytande och tar ansvar över verksamheten i stort och att klass- och elevråd fungerar bra. Företrädare för elevrådsstyrelsen uppger att de känner stort stöd av skolläda och lärarna för elevrådets arbete i skolan. Inspektörerna får flera konkreta exempel på frågor rörande verksamheten där eleverna varit engagerade och tagit ansvar. Däremot är elevernas möjlighet till inflytande och ansvar över det egna lärandet mer begränsat och varierar mellan olika lärare. Se vidare avsnittet Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet.

Mot bakgrund av vad som framkommit i föreliggande avsnitt bedömer inspektörerna att resultatet av skolans arbete med normer och värden är av skiftande kvalitet och att vissa utvecklingsområden således finns. Ett sådant utvecklingsområde är enligt inspektörernas bedömning elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet. Slutligen bedömer inspektörerna att skolans arbete med systematisk uppföljning och utvärdering av de samlade resultaten inom området bör utvecklas.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten i Ärentunaskolan sammantaget är bra men att resultaten i NO bör analyseras ytterligare och nödvändiga åtgärder vtas i syfte att öka målpuppfyllelsen.

Vidare bör elevernas kännedom om utbildningsmålen förbättras och elevernas möjligheter till inflytande och ansvar över det egna lärandet stärkas. Avslutningsvis bedömer inspektörerna att skolans systematiska uppföljning och utvärdering av såväl kunskapsresultaten som utvecklingen av normer och värden på övergripande nivå bör utvecklas.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Inspektionen visar att Ärentunaskolan söker främja elevernas inflytande och ansvarstagande över verksamheten i stort genom bland annat prioritering av klass- och elevråd och elevdeltagande i vissa arbetslagskonferenser. Fasta tider för klassråd finns inlagda i schemat varje vecka för alla klasser. Även elevrådsstyrelsen och elevrådet sammanträder regelbundet. Elevrådsstyrelsen har också tilldelats en egen budget för att kunna genomföra vissa egna aktiviteter.

Däremot är, som påtalats i rapportens inledande avsnitt, elevernas inflytande över det egna lärandet och val av arbetssätt och arbetsformer begränsat och beroende av vilka lärare eleverna har. Inspektörerna noterar även att elevernas möjlighet till inflytande skiljer sig åt mellan de olika arbetslagen i skolan. I en del arbetslag är arbetet med att utveckla elevernas inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet mer framträdande än i andra. Flera av de elever inspektörerna möter och samtalar med har uppfattningen att deras möjligheter till inflytande över det egna lärandet inte bara begränsas av olika lärares inställning till elevinflytande utan även av ämnenas karaktär. Således uppger flera elever att ämnen som matematik och moderna språk, eller vissa moment i NO-undervisningen såsom kemilaborationer, inte lämpar sig för elevinflytande på samma sätt som övriga ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan, i enlighet med vad som anges i författningarna, bör utveckla elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och att ta ställning till hur detta kan göras mindre avhängigt enskilda lärares prioriteringar och synsätt än vad som nu är fallet.

Vad gäller skolans värdegrundsarbete framkommer i inspektionen att skolans rutiner för arbetet mot kränkande behandling är väl utvecklade och förankrade hos elever och föräldrar. Både kamratstödjarverksamheten i klasserna och lärarnas starka engagemang i dessa frågor bidrar enligt elever och föräldrar till att kränkande behandling är sällsynt förekommande i skolan även om enstaka fall ibland uppdagas. I detta sammanhang vill inspektörerna också påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som började gälla den 1 april 2006.

Enligt samstämmiga uppgifter från elever tas värdegrundsfrågor dock inte upp till diskussion särskilt ofta i undervisningen utan aktualiseras främst på förekommen anledning. Inspektörerna bedömer därför att värdegrundsfrågorna bör ges större utrymme i undervisningen.

Skolans samverkan med föräldrarna sker företrädesvis genom skolrådet, föräldramöten, gemensamma aktiviteter såsom exempelvis "Öppet hus" och i utvecklingssamtal. Flertalet av de föräldrar inspektörerna kommer i kontakt med under inspektionen anser att både skolledning och lärare är öppna för synpunkter och lätta att vid behov få tag på. Inspektörerna bedömer att skolans samverkan med föräldrarna på det hela taget fungerar bra.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Av inspektionen framgår att överensstämmelsen är god mellan de nationella mål och riktlinjer som gäller för verksamheten och skolans egna mål och planeringar. Däremot reflekteras, enligt inspektörernas bedömning, inte genomgående läroplanens syn på kunskap och lärande i skolans undervisning. Exempel på detta är bland annat elevernas bristande kännedom om målen liksom deras begränsade inflytande över såväl det egna lärandet som val av arbetssätt och arbetsformer. Även elevers uppfattning om att vissa ämnen eller moment i undervisningen inte lämpar sig för elevinflytande tyder enligt inspektörerna på att läroplanens kunskapssyn och syn på lärande inte är tillräckligt förankrad i verksamheten.

Skolans organisering av undervisningen ger till största delen goda förutsättningar för eleverna att nå målen i respektive ämnen. Ett undantag är dock undervisningen i de så kallade basgrupperna som enligt uppgifter från de elever och lärare inspektörerna möter inte fungerar särskilt bra. Invändningarna mot basgrupperna handlar både om att elevernas ofta bristande motivation att delta i undervisningen bidrar till att det blir allmänt stökigt på lektionerna och att deras individuella förutsättningar för att kunna tillgodogöra sig undervisningen är så skiftande att lärarna svårt hinner ge adekvat hjälp till alla elever. Se vidare avsnittet Individanpassning, individuell studieplanering och stöd.

Under verksamhetsbesöken ser inspektörerna flera goda exempel på undervisning där både kunskapens olika former och de kunskapskvaliteter som beskrivs i Lpo 94 framträder. Men inspektörerna ser också exempel på motsatsen och erfar i intervjuer och samtal med elever att undervisningen i vissa ämnen inte är särskilt varierad utan istället följer ett givet mönster. Många elever uttrycker att detta blir rätt enformigt i längden och bidrar till att intresset för en del ämnen minskar.

Med utgångspunkt i det ovannämnda bedömer inspektörerna att innehåll, arbetssätt och arbetsformer i undervisningen bör utvecklas i skolan. Skolan bör också se över organiseringen av undervisningen i basgrupperna i syfte att öka elevernas förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Enligt såväl skolledningen som andra företrädare för elevvårdsteamet och lärare är många elever i Ärentunaskolan i behov av särskilda stödåtgärder.

Trots att skolan vinnlägger sig om att snabbt sätta in nödvändiga stödåtgärder framgår både i intervjuer och av kvalitetsredovisningen för år 2005 att skolan inte kan tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd. Detta gäller framför allt elever som har svårigheter att tillgodogöra sig undervisningen i vanlig klass och behöver stöd i mindre undervisningsgrupper. Bland de föräldrar inspektörerna möter i inspektionen råder delade meningar om skolans insatser när det gäller arbetet med särskilt stöd. En del föräldrar har mycket goda erfarenheter och anser att det stöd skolan erbjuder både är väl anpassat till de enskilda elevernas behov och förutsättningar och ger goda resultat. Andra föräldrar tycker däremot att stödet är otillräckligt och att man som förälder ofta får göra flera påstötningar innan skolan vidtar åtgärder. Elevernas bild av skolans arbete med stöd är i huvudsak positiv och flertalet av de intervjuade eleverna uppger att de alltid får hjälp om de har svårigheter i skolarbetet.

Förutom stöd i små undervisningsgrupper har skolan tillgång till speciallärare och den så kallade Poolen. Poolen är avsedd för elever som av olika anledningar behöver extra stöd för att "hinna ikapp" i ett eller flera basämnen eller som tillfälligtvis behöver extra mycket lugn och ro i skolarbetet.

Inspektörerna bedömer att Ärentunaskolans rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilda stödåtgärder överlag fungerar bra och att stora ansträngningar görs från skolans sida för att tillmötesgå de stödbehov som finns bland skolans elever. Såväl beslut om särskilt stöd som utarbetande och uppföljning av åtgärdsprogram sker i nära samverkan mellan berörda elever och föräldrar, ansvariga lärare och elevvårdsteamet. Däremot visar inspektionen att särskilt stöd inte erbjuds i alla ämnen utan främst i engelska, matematik, svenska och en del SO-ämnen. Således ges inget särskilt stöd i NO, det vill säga det ämne där skolans resultat ligger något under riksgenomsnittet. Det faktum att ett förhållandevis stort antal elever har anpassad studiegång i NO kan enligt inspektörerna hänga samman med att skolan inte erbjuder stöd i dessa ämnen.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med särskilt stöd i flera avseenden är av god kvalitet men att skolan bör vidta ytterligare åtgärder för att förvissa sig om att alla elever får det stöd de har rätt till oavsett vilket ämne det gäller. Även om skolans beslut om anpassad studiegång fattas på ett formellt korrekt sätt bedömer inspektörerna att skolan i första hand bör söka anpassa undervisningen till de enskilda elevernas behov och förutsättningar så att beslut om anpassad studiegång inte blir ett alternativ till särskilt stöd eller fattas på slentrianmässig grund.

Enligt författningarna skall elever som så behöver få studiehandledning på modersmålet och det åligger rektor att se till att en sådan bedömning görs. I inspektionen framkommer att skolan inte har undersökt behovet av studiehandledning varför detta måste åtgärdas. Inspektionen visar också att rektorn inte deltar i alla elevvårdskonferenser. Inspektörerna vill i detta sammanhang påpeka att möjligheten att genomföra elevvårdskonferens utan att rektorn deltar, inte får brukas i en sådan omfattning att skolan i praktiken kringgår författningarnas krav på att rektorn skall vara ledamot av elevvårdskonferensen.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Både elever och föräldrar framhåller att utvecklingssamtalen i Ärentunaskolan fungerar bra och att de som regel ger en mycket god bild av elevernas lärande

och kunskapsutveckling. Vissa skillnader kan dock noteras mellan olika arbetslag både när det gäller i vilken utsträckning målen för utbildningen lyfts fram i samband med utvecklingssamtalen och hur tydligt det är för eleverna vilka underlag, förutom inlämningsuppgifter och skriftliga prov, lärarna använder vid bedömning och betygssättning. Av verksamhetsbesöken framgår att eleverna ofta får muntlig återkoppling av lärarna under lektionerna. Något som också bekräftas i elevintervjuer. I elevintervjuerna framkommer även, något enstaka fall undantaget, att eleverna uppfattar betygen som rättvisa.

Genom framför allt ämneskonferenser, men även diskussioner i arbetslagen, söker skolan borge för en rättvis och likvärdig betygssättning. Som grund för detta arbete används också de lokala konkretiseringar av kursplanerna som finns i flera ämnen. Även arbetet med de nationella proven fyller i detta sammanhang en viktig funktion. Särskilt bra förefaller arbetet med bedömning och betygssättning fungera i de små undervisningsgrupperna där lärarna har en nära samverkan och kontinuerligt för en dialog kring de enskilda eleverna. Men inspektörerna möter också lärare som tycker att arbetet med bedömning och betygssättning är svårt, detta gäller bland annat lärare som är ensamma ämnesföreträdare i skolan.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med utvärdering, bedömning och betygssättning sammantaget fungerar bra. Ett utvecklingsområde för skolan är emellertid att förtydliga för eleverna vilka underlag lärarna använder vid bedömning och betygssättning utöver inlämningsuppgifter och skriftliga prov. Se vidare avsnitten Kunskaper samt Kvalitetssäkring och förbättringsarbete.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Arbetet med 2005 års kvalitetsredovisning har framför allt drivits av skolledningen och en mindre grupp ur personalen. Vissa kvalitetsfrågor har även diskuterats i skolrådet där elevrepresentation finns. Den tid som avsatts för arbetet med kvalitetsredovisningen har enligt en del lärare varit alltför begränsad för att kunna skapa delaktighet även hos den personal som inte varit direkt involverad i kvalitetsredovisningen.

Inspektörernas granskning av både skolans kvalitetsarbete i stort och av kvalitetsredovisningen visar att skolan använder kvalitetsarbetet för att förbättra eleverna resultat och att kvalitetsredovisningen innehåller en bedömning av i vilken mån målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta i de fall målen inte har uppnåtts. Detta till trots bedömer inspektörerna att skolans kvalitetsredovisning inte fungerar som ett led i skolans kontinuerliga arbete med uppföljning och utvärderingen eftersom det enligt inspektörerna dels finns vissa brister i skolans analys av de redovisade resultaten, dels arbetet med kvalitetsredovisningen inte är tillräckligt förankrat bland all personal på skolan. Mot bakgrund av de brister som tidigare omnämnts gällande skolans systematiska arbete med uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden, gör inspektörerna också bedömningen att skolans kvalitetsarbete i övrigt bör utvecklas. Se vidare avsnittet Kunskaper.

Skolledning och intern kommunikation

Av inspektionen framgår att ansvarsfördelningen inom skolledningen är tydlig för så gott som all personal på skolan och att såväl rektorn som biträdande rektor är väl förtrogna med den dagliga verksamheten.

Däremot råder viss oklarhet om arbetslagsledarnas roll och funktion hos delar av personalen. Vidare framkommer i inspektionen att avvikande åsikter finns om hur väl framför allt kommunikation och information mellan skolledning och personal fungerar. En del personal framhåller att skolledningen fungerar mycket bra medan andra anser att särskilt informationsflödet från skolledningen till personalen bör ses över.

Inspektörerna bedömer att skolledningen sammantaget fungerar bra men att de brister i den pedagogiska verksamheten som lyfts fram i föreliggande rapport tyder på att det pedagogiska ledarskapet i skolan behöver stärkas så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Bland annat kan nämnas elevernas bristande möjligheter till inflytande över det egna lärandet och val av arbetssätt och arbetsformer, elevernas skiftande kunskap om målen, bristerna i skolans systematiska uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden. Slutligen bedömer inspektörerna att arbetslagsledarnas roll och funktion bör förtydligas.

Sammanfattning

Skolans rutiner för att upptäcka och åtgärda kränkande behandling är väl utvecklade och förankrade hos elever och föräldrar. Samverkan med föräldrarna fungerar på det hela taget bra. Däremot bör elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet och val av arbetssätt och arbetsformer förbättras och göras mindre avhängigt enskilda lärares prioriteringar. Vidare bör större utrymme lämnas för värdegrundsfrågor i undervisningen och utvecklingsbehov finns av skolans innehåll, arbetssätt och arbetsformer i undervisningen. Skolans rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilda stödåtgärder fungerar överlag bra. Likaså är skolans arbete med särskilt stöd i flera avseenden av god kvalitet. Detta till trots visar inspektionen att alla elever inte får det stöd de har rätt till varför detta måste åtgärdas. Skolan måste också undersöka behovet av studiehandledning på modersmålet och rektorn bör uppmärksamma författningarnas krav på att rektorn skall vara ledamot av elevvårdskonferensen.

Utvecklingssamtalen uppskattas av både elever och föräldrar och ger enligt samstämmiga uppgifter en god bild av elevernas lärande och kunskapsutveckling. Arbetet med utvärdering, bedömning och betygssättning fungerar sammantaget bra men skolan bör förtydliga för eleverna vilka underlag lärarna använder vid bedömning och betygssättning utöver inlämningsuppgifter och skriftliga prov. Kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens men utvecklingsbehov finns avseende skolans analys av resultaten. Även skolans kvalitetsarbete i övrigt bör utvecklas när det gäller det systematiska arbetet med uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden.

Skolledningen fungerar på det hela taget bra men de brister i den pedagogiska verksamheten så påtalats i rapporten tyder på att det pedagogiska ledarskapet i skolan behöver förtydligas så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till grundskolans utbildning och information om utbildning

Inspektionen visar att tillgången till utbildning såsom modersmålsundervisning och språkval är god i Ärentunaskolan. De elever som bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andra språk erbjuds detta. Även skolans information till elever och vårdnadshavare bedöms av inspektörerna vara av god kvalitet.

Personal

Överlag är tillgången till lärare med pedagogisk högskoleutbildning god på Ärentunaskolan. I stort sett samtliga undervisande lärare har också ämnesutbildning för de ämnen de undervisar i. Både rektorn och biträdande rektor har för uppdraget relevant utbildning och gedigen erfarenhet. Av inspektionen framgår också att personalen kontinuerligt deltar i olika kompetensutvecklingsinsatser. Dock saknas enligt inspektörerna i flera fall ett tydligt samband mellan prioriterade kompetensutvecklingsinsatser och de utvecklingsbehov som presenteras i skolans kvalitetsredovisning. Sammantaget bedömer inspektörerna att lärarna på skolan har adekvat utbildning men att den kompetensutveckling som erbjuds personalen i större utsträckning än vad som nu är fallet bör ta sin utgångspunkt i skolans utvecklingsbehov.

Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning

Inspektionen visar att tillgången till böcker, skrivmateriel, andra hjälpmedel och läromedel är bra i Ärentunaskolan. Däremot har skolan inte tillgång till ett eget bibliotek och flera lärare och elever uppger att skolans datautrustning är i behov av viss upprustning. Inspektörerna bedömer att eleverna har tillgång till läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Ärentunaskolan har goda förutsättningar för utbildningen vad gäller tillgång till utbildning och information om utbildning, personal samt tillgången till läromedel och annan utrustning. Den kompetensutveckling som erbjuds personalen bör dock tydligare än vad som nu är fallet ta sin utgångspunkt i skolans utvecklingsbehov.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Lee Gleichmann
Jacob Holm